

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

*Erfgoed in het vizier:
erfgoedveld en
hulpdiensten werken
samen*

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Veiligheidsregio
Utrecht

POLITIE

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

Wat doet de Veiligheidsregio?

*Hans Nederhoff
Beleidsmedewerker Risicobeheersing
en brandonderzoeker*

Veiligheidsregio Utrecht

**Veiligheidsregio
Utrecht**

Erfgoed in het vizier: samenwerking tussen erfgoedveld en hulpdiensten

Wat is de veiligheidsregio?

Waarom veiligheidsregio's

- Rampen en crisis zijn steeds vaker bovenlokaal
- Voorbereiding op rampen en crisis vraagt meer coördinatie
- Uitvoering versterken (voordelen van schaalgrootte)

25 veiligheidsregio's

Wat is een veiligheidsregio?

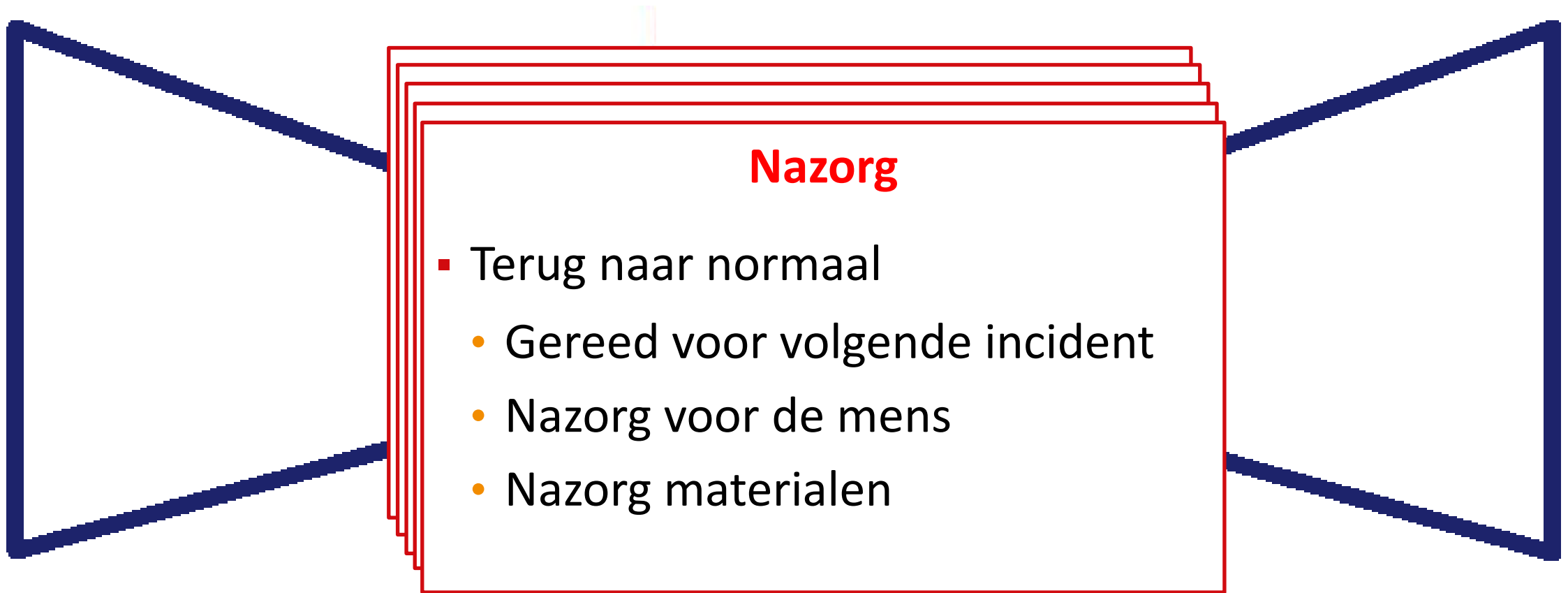
- Een gemeenschappelijke regeling van alle gemeenten
- Een algemeen bestuur met burgemeesters van alle gemeenten
- Veiligheidsregio Utrecht:
 - 26 gemeenten
 - 1,3 miljoen inwoners
 - 700 vaste medewerkers
 - 1700 brandweervrijwilligers

Onderdelen van een veiligheidsregio

- Crisisbeheersing
- Geneeskundige hulp in de regio (GHOR)
- Risicobeheersing
- Brandweer
 - 70 brandweerposten
 - Meldkamer

Proactie Preventie Preparatie

R e p r e s s i e

Nazorg

Wees voorbereid!

- Bescherm uzelf, uw collega's, uw bezoekers en uw collectie tegen brand.
- Bereid uw instelling voor op calamiteiten. Denk daar nu al over na!

Vragen?

Hans Nederhoff
h.nederhoff@vru.nl

Vragen over uw instelling: info@vru.nl

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

Wat doet de politie?
Olga Klein Gotink, wijkagente
Utrecht Centrum

Politie

Olga Klein Gotink

Wijkagent politie Utrecht-centrum.

Wat doet politie

Het bieden van veiligheid, rechtszekerheid en bescherming van
grondrechten aan burgers

De Politiewet omschrijft de taak van de politie als volgt: De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven.

Taken

- politietoezicht.
- preventieadvies.
- afhandeling van verkeersproblemen.
- eenvoudig recherchewerk.
- verlenen van hulp.
- het handhaven van wetten en regels.

Wijkagenten

Politie werkt informatie gestuurd.

Doel wijkagenten:

Advies geven

In contact staan tussen met burger

Netwerken

Contact: www.politie.nl, 0900-8844

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

*Pilot Cultureel Erfgoed:
Hoe kan de samenwerking
tussen een veiligheidsregio
en het erfgoedveld worden
versterkt?*

*Rosalie Dirksen
Jr. adviseur Veilig Erfgoed, RCE*

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

26-06-2021 | 07:46

Brandweer oefening bij Museum More Kasteel Ruurlo

RUURLO – Afgelopen week heeft een deel van de brandweerpost in Ruurlo weer geoefend bij Museum More Kasteel Ruurlo. “Kasteel Ruurlo is een bijzonder object met specifieke aandachtspunten. Het is van belang dat wij bij een calamiteit onze weg goed kunnen vinden. Het museum organiseerde daarom een oefening op locatie, iets wat wij periodiek

herhalen”. Laat Brandweer Ruurlo weten.

Foto's: [Brandweer Ruurlo](#)

Pilot Cultureel Erfgoed

Rosalie Dirksen

Jr. adviseur veilig erfgoed, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Inhoud

- Aanleiding en start Pilot Cultureel Erfgoed
- Opvallende zaken interviews
- Bedrijfshulpverlening (BHV) en Collectiehulpverlening (CHV)
- Contact met de brandweer
- Risico's uit Regionaal Risicoprofiel (RRP) voor erfgoed
- Conclusies
- Adviezen
- Implementatie adviezen door de VRU

De pilot

- Aanleiding: brief Unesco en overleg AB
- Samenwerking tussen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Landschap Erfgoed Utrecht (LEU), Unesco, de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en de Reinwardt Academie (RWA)
- Bijeenkomst november 2022
 - 25 instellingen
 - 5 categorieën
 - Criteria
 - Interviews

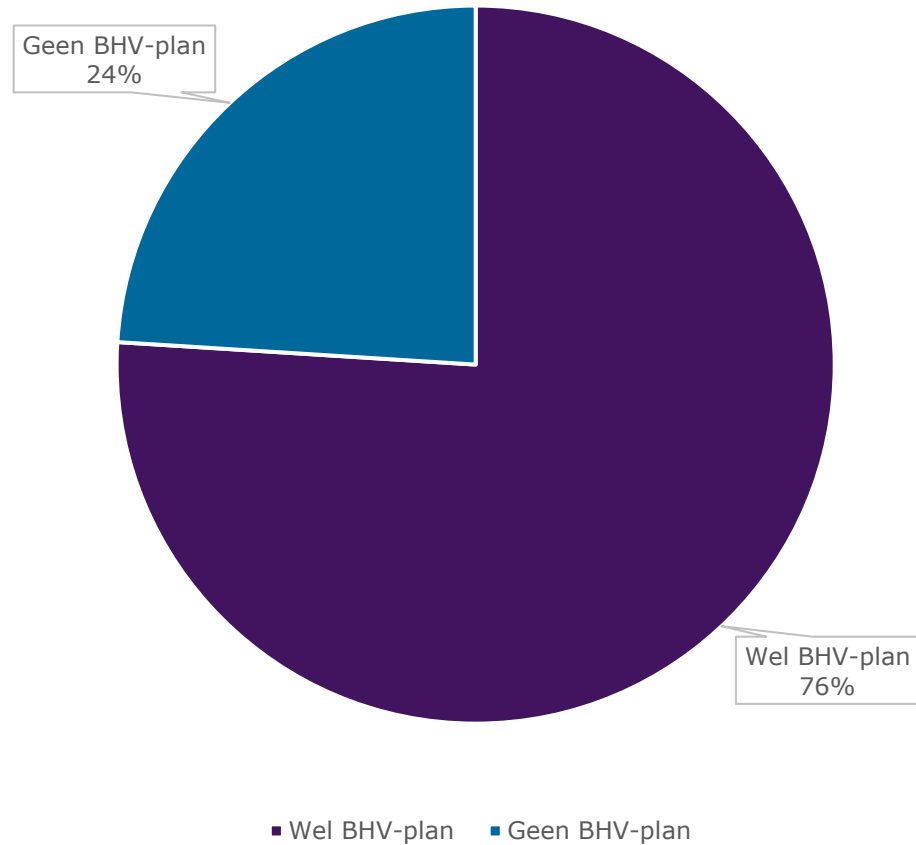
Wat valt op?

- VRU in grote lijnen bekend
- Veiligheidszorg vaak samengepakt met collectiebeherende taken
- Bedrijfshulpverlening (BHV) en collectiehulpverlening (CHV)
- Contact brandweer
- Groot deel ervaring met risico's uit Regionaal Risicoprofiel (RRP)

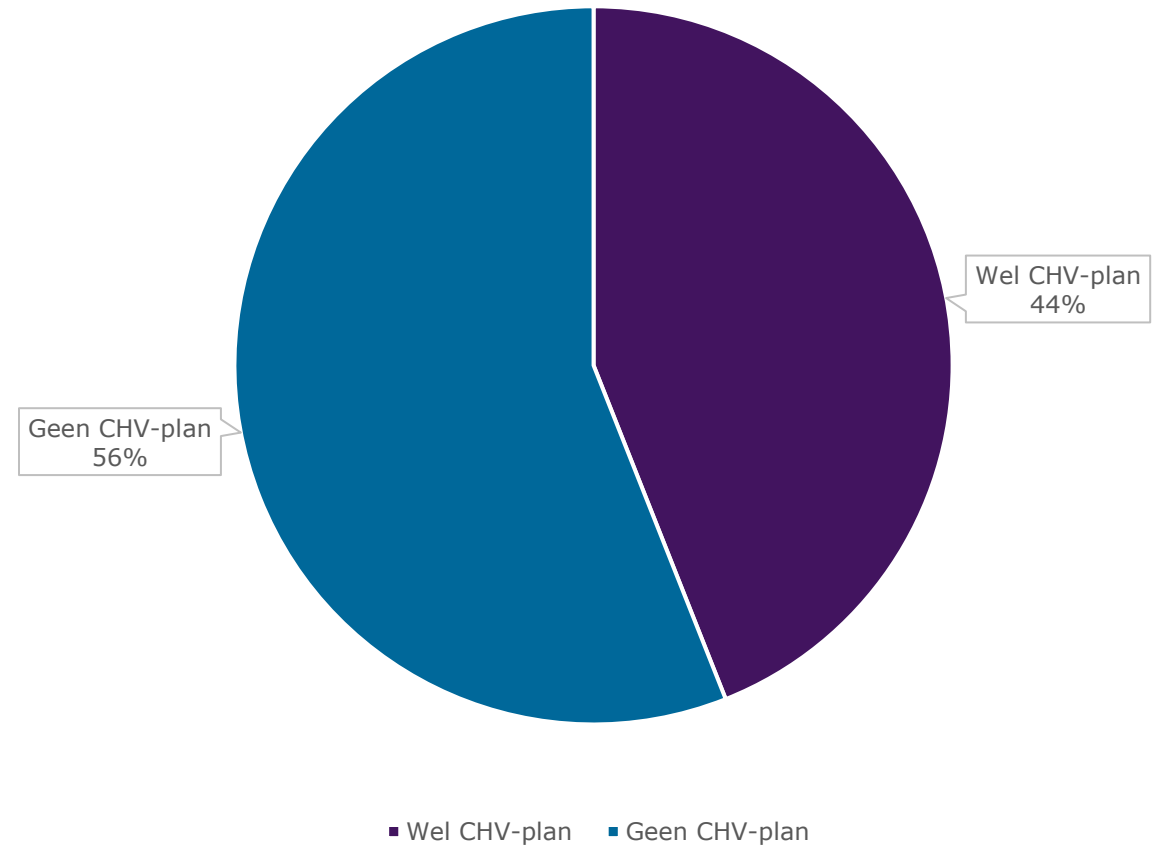

BHV en CHV

BHV-plan aanwezig?

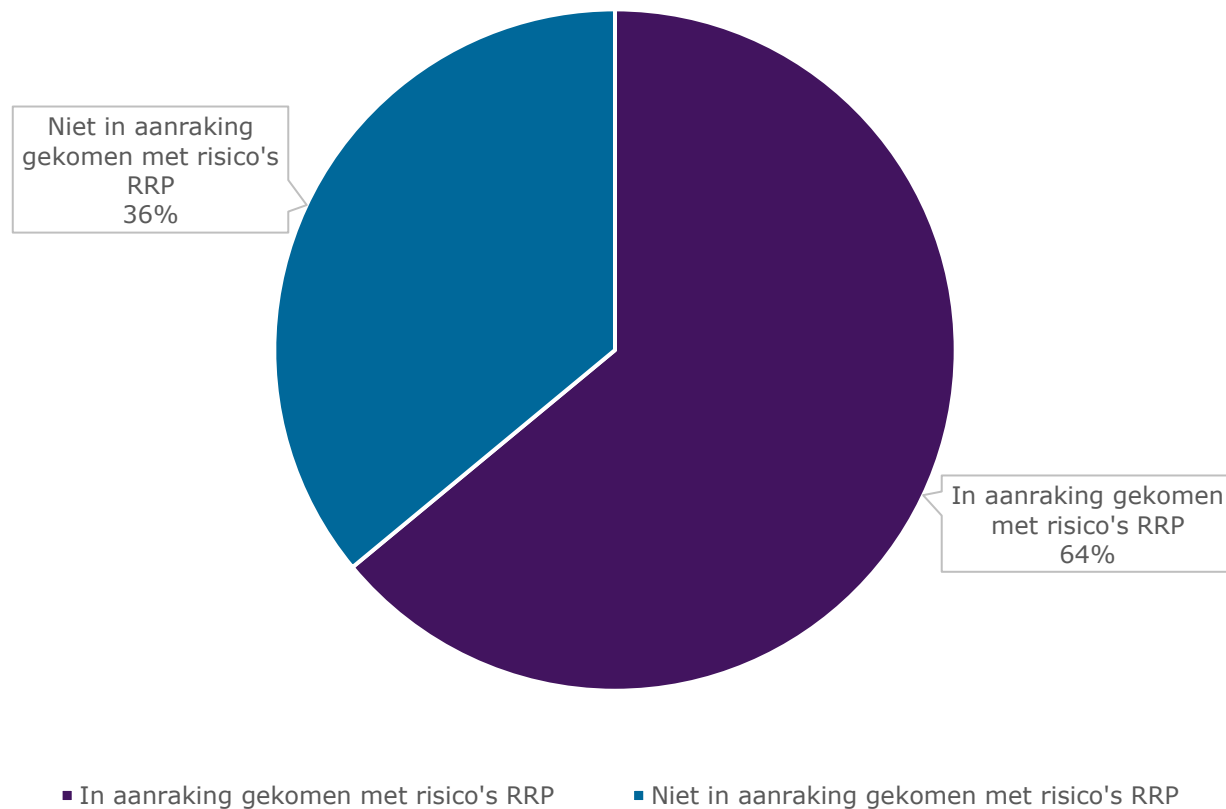
CHV-plan aanwezig?

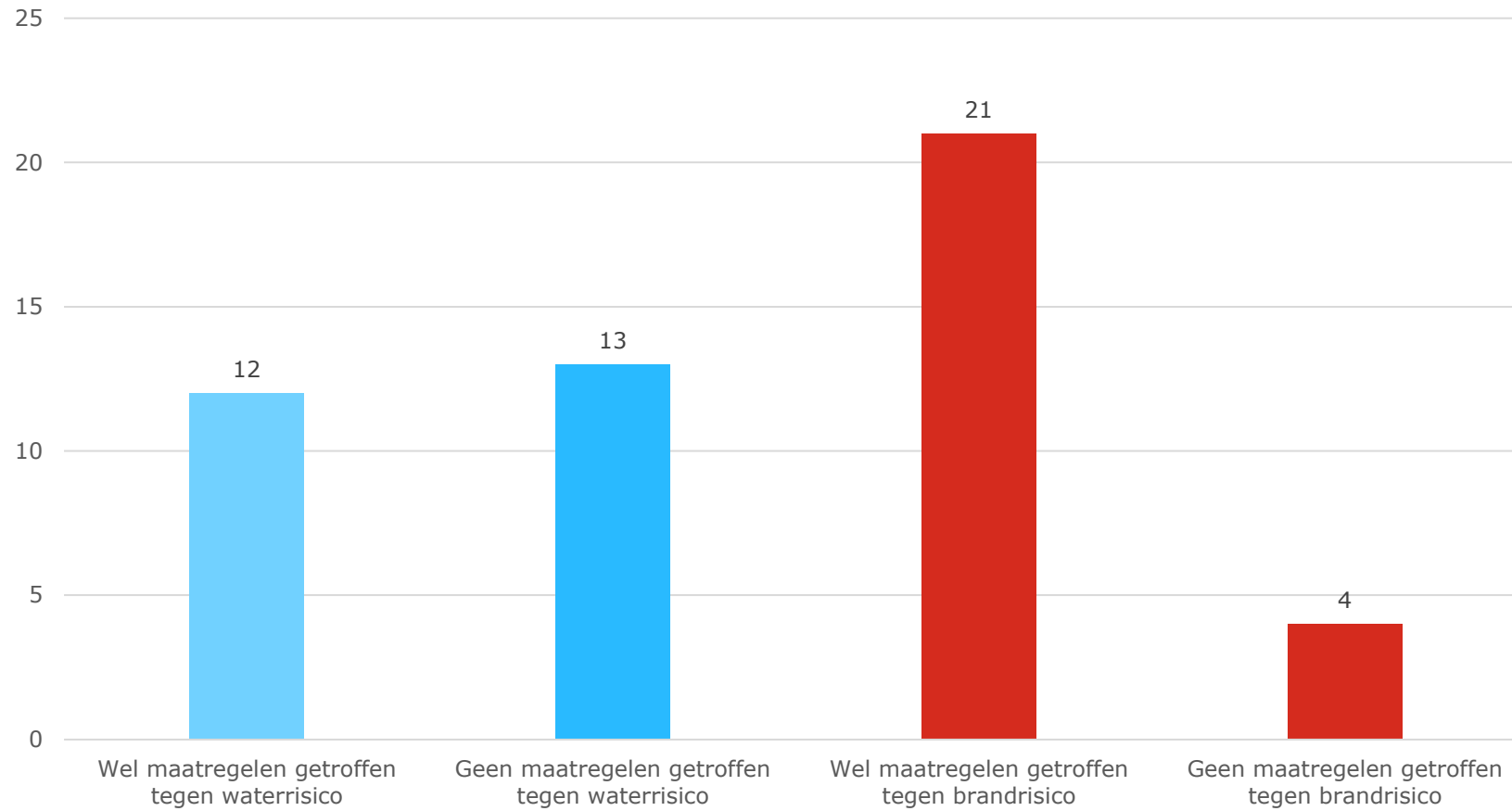
Culturele instellingen en risico's uit het RRP

Calamiteiten met risico's uit RRP

Getroffen maatregelen tegen brand- en waterschade

Conclusies

- Meer aandacht voor bedrijfshulpverlening (BHV) dan voor collectiehulpverlening (CHV)
- Over het algemeen redelijk goed contact met de brandweer
- Meer maatregelen getroffen tegen brand dan water

Welke rol kan de VRU hierin spelen?

- › Bewustwording creëren
- › Vertegenwoordiger cultureel erfgoed
- › Brandweer

Implementatie van de adviezen

- › CHV bespreekbaar maken met toezichthouders

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Dank voor uw aandacht!

Rosalie Dirksen
r.dirksen@cultureelerfgoed.nl

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

De CHV-praktijk bij het Nationaal Glasmuseum Leerdam

*Melanie Groen
collectiebeheerder
Nationaal Glasmuseum Leerdam*

**Nationaal
Glasmuseum**

A broken glass goblet with a historical label. The label is yellowed and has handwritten text in Dutch. The text reads: 'GEKOMEN UIT PERCEEL', 'BEZUIDEN HOUT BIJ BRAND', 'NA BOMBARDEMENT', 'DEN HAAG NA JAAR 1944'. The goblet is made of clear glass and has a wide bowl, a slender stem with a bulbous section, and a flat base. The rim is jagged and broken.

CHV in de praktijk

Nationaal Glasmuseum

Melanie Groen, collectiebeheerder

Inhoud

- Het Nationaal Glasmuseum
- Collectie Hulp Verlening
- Bewustwording

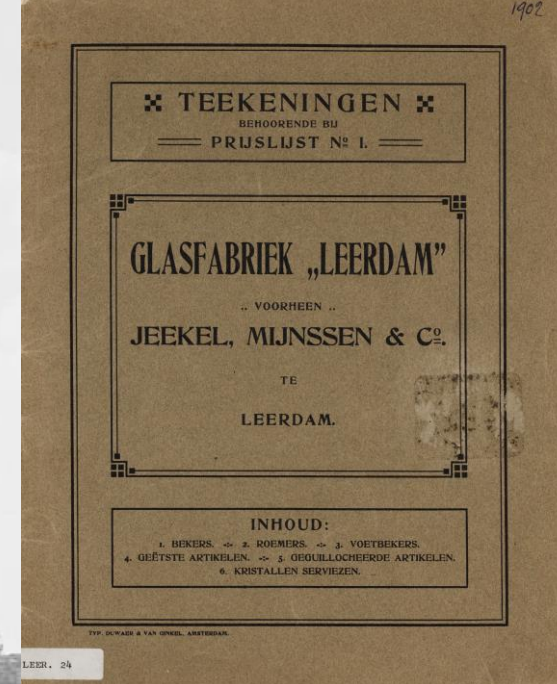

Nationaal Glasmuseum

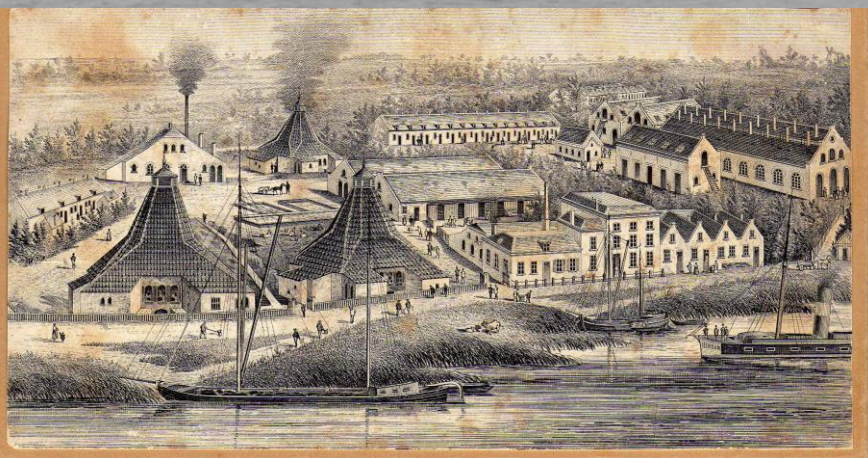
1765
Flessenblazerij

1902
Verkoopcatalogus

1878
Witglasfabriek

1912 – 1933
Directeur
P.M. Cochius

P.M. Cochius

Goed ontworpen en
betaalbaar glaswerk

B. Peizel (1887-1974)
P.M. Cochius, 1928
Olieverf op doek

Architecten

K.P.C. de Bazel

H.P. Berlage

F.L.L. Wright

Ontwerpers

C.J. Lanooy

C. de Lorm

L. Bloch

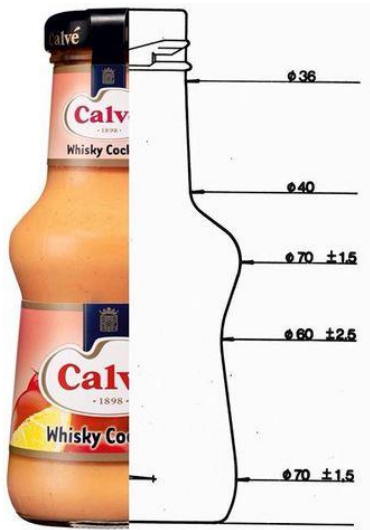

En meer...

De Glasschool 1940-1945

Ontwerpers

F. Meydam

W. Heesen

En meer...

1953

Opening
Nationaal Glasmuseum

2000
Verzelfstandiging

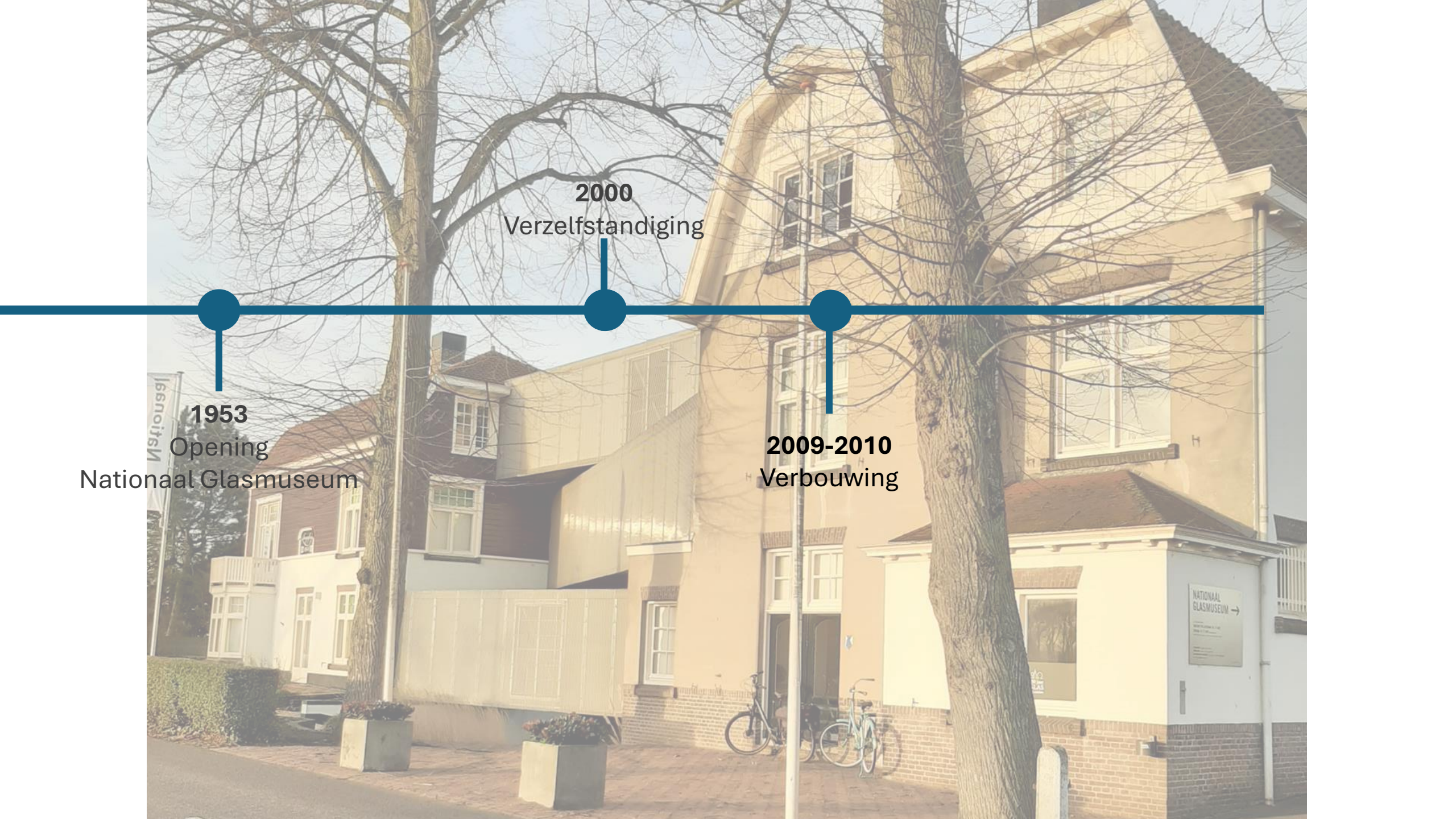
Vereniging
Rembrandt

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

mondriaan
fonds

2000
Verzelfstandiging

1953
Opening
Nationaal Glasmuseum

2009-2010
Verbouwing

NATIONAAL
GLASMUSEUM →

Foto's: Ben Deiman

CHV in de praktijk

CHV-plan

- Preventie, ingrijpen, nazorg

- **Preventie**

- Afspraken met de hulpdiensten
- CHV-team
- Weekend
- Hanteren objecten
- Bruiklenen
- Kunstwerken prioriteren

- **Ingrijpen**

- Diverse situaties

- **Nazorg**

- Afhandeling

Training

- **Presentatie**

- Wat is CHV?
- De tien schadefactoren
- Verschil incident en calamiteit
- Preventie
- Ingrijpen
- Nazorg

- **Oefening**

- **Fysieke krachten**

- **Dieven en vandalen**

- **Brand**

- **Water**

- Verontreinigingen

- Licht, UV en IR

- Verkeerde temperatuur

- Verkeerde relatieve
luchtvochtigheid

- Ongedierte en schimmel

- Informatieverlies

Schadeformulier

Schadeformulier bij schade aan object(en)

Stappenplan wat te doen bij schade aan museumobjecten

- Stap 1. Blijf rustig en doe verder helemaal niets aan het object!
- Stap 2. Haal de floormanager. Zorg er samen voor dat de bezoekers de ruimte verlaten.
- Stap 3. Bel de collectiebeheerder, conservator of directeur. Raak nog steeds niets aan.

Naam	Functie	Tel.nr.
Melanie Groen	Collectiebeheerder	
Helene Besancon	Conservator	
Laurens Geurtz	Directeur	

- Stap 4. Maak foto's. Zo veel mogelijk foto's. Dit is belangrijk voor de verzekering.
- Let erop dat je tijdens het fotograferen ook niets aanraakt. Maak foto's...
- ☐ ...vanuit alle hoeken van de ruimte
 - ☐ ...waar het object stond/hing
 - ☐ ...van het gebroken object zelf
- Stap 5. Na groen licht van de collectiebeheerder/conservator/directeur mag het gebroken object worden opgeruimd. Objecten worden altijd gehanteerd met handschoenen. Het opruimen gaat in overleg met de collectiebeheerder, conservator of directeur.
- Opruimen betekent hier NIET weggooien in de prullenbak! ALLE scherven, zelfs de splinters moeten bewaard blijven!*
- Stap 6. Vul het formulier in. In het geval dat een bezoeker een object kapot heeft gemaakt, graag naam en telefoonnummer noteren (ook dit kan op het formulier)
- Stap 7. Stuur de foto's door naar de collectiebeheerder via de mail (registrator@nationaalglasmuseum.nl)

Het ingevulde formulier afleveren bij de collectiebeheerder of de conservator. Mochten zij er niet zijn, graag in het postvakje van de collectiebeheerder.

Algemene informatie	
Ingevuld door (naam en functie)	
Datum ingevuld	

Informatie over getroffen object	
Soort object	
Inventarisnummer	
Huidige locatie object (na opruiming)	

Informatie over incident	
Datum incident	
Locatie incident	
Aanleiding incident	
Beschrijving schade	
Beschrijving incident	Beschrijf zo gedetailleerd mogelijk hoe het object kapot is gegaan. Oorzaak en gevolg benoemen.

Gegevens bezoeker (Indien van toepassing)	
Naam	
Telefoonnummer	

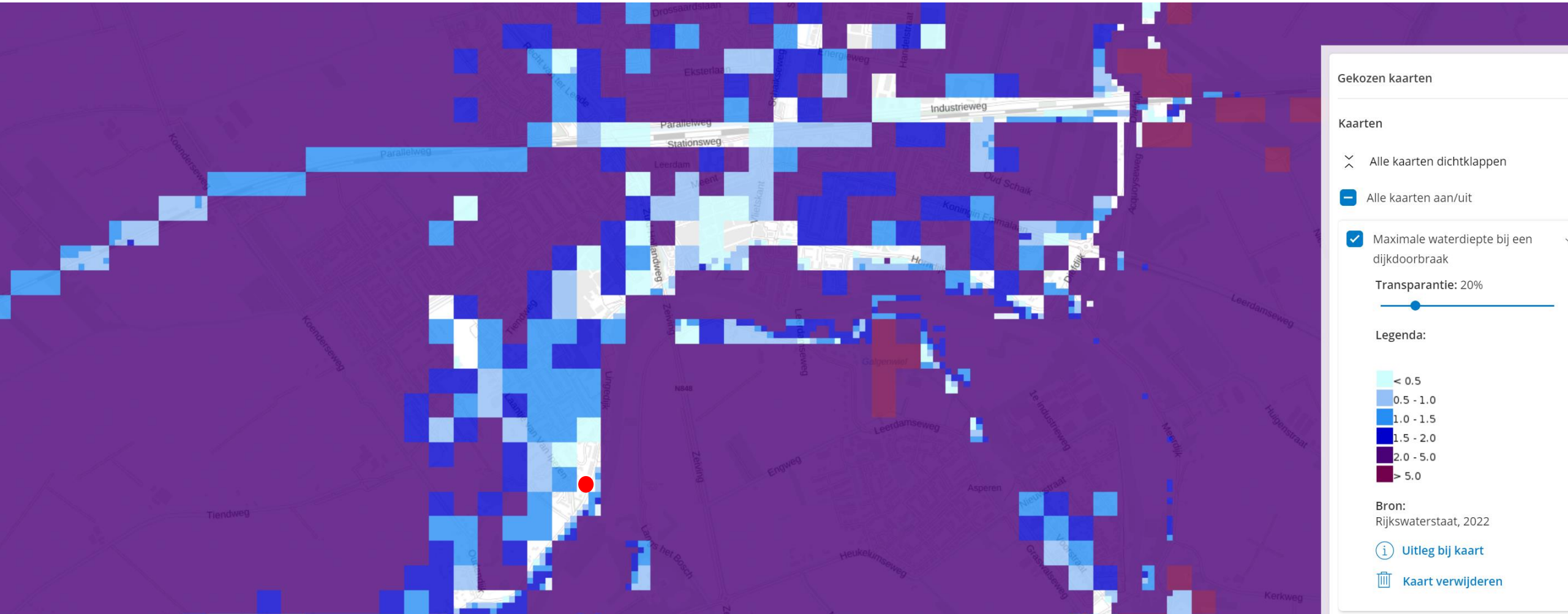
NIETS

Bewustwording

Overstroming

<https://www.risicokaart.nl/risicosituaties/kaarten/>

Overstroming vanuit zee

Overstroming vanuit de rivier

Locatie
4142LD 28

→ Waterhoogte
bekijken

Je overstroomt waarschijnlijk niet

Jij blijft droog, maar verderop kan er wel hoogwater zijn, waardoor jij waarschijnlijk ook geen voorzieningen hebt.

Wat betekent dit voor mij?

Geen water

Geen gas

Geen elektriciteit

Problemen met
riolering

Hoe ga je hiermee om? Bereid je voor
op een overstroming in 4 stappen.

→ Voorbereiding starten

Je huis beschermen

Hoog water in huis is gevaarlijk en beschadigt je woning. Doe het volgende:

- Draai de gashoofdkraan uit
- Zet de elektriciteit uit
- Ontkoppel alle apparaten
- Stop een zware (zand)zak in de toiletten, wastafel en afvoerputjes zodat het rioolwater niet binnenkomt
- Zet waardevolle spullen hoog neer zodat ze niet nat worden

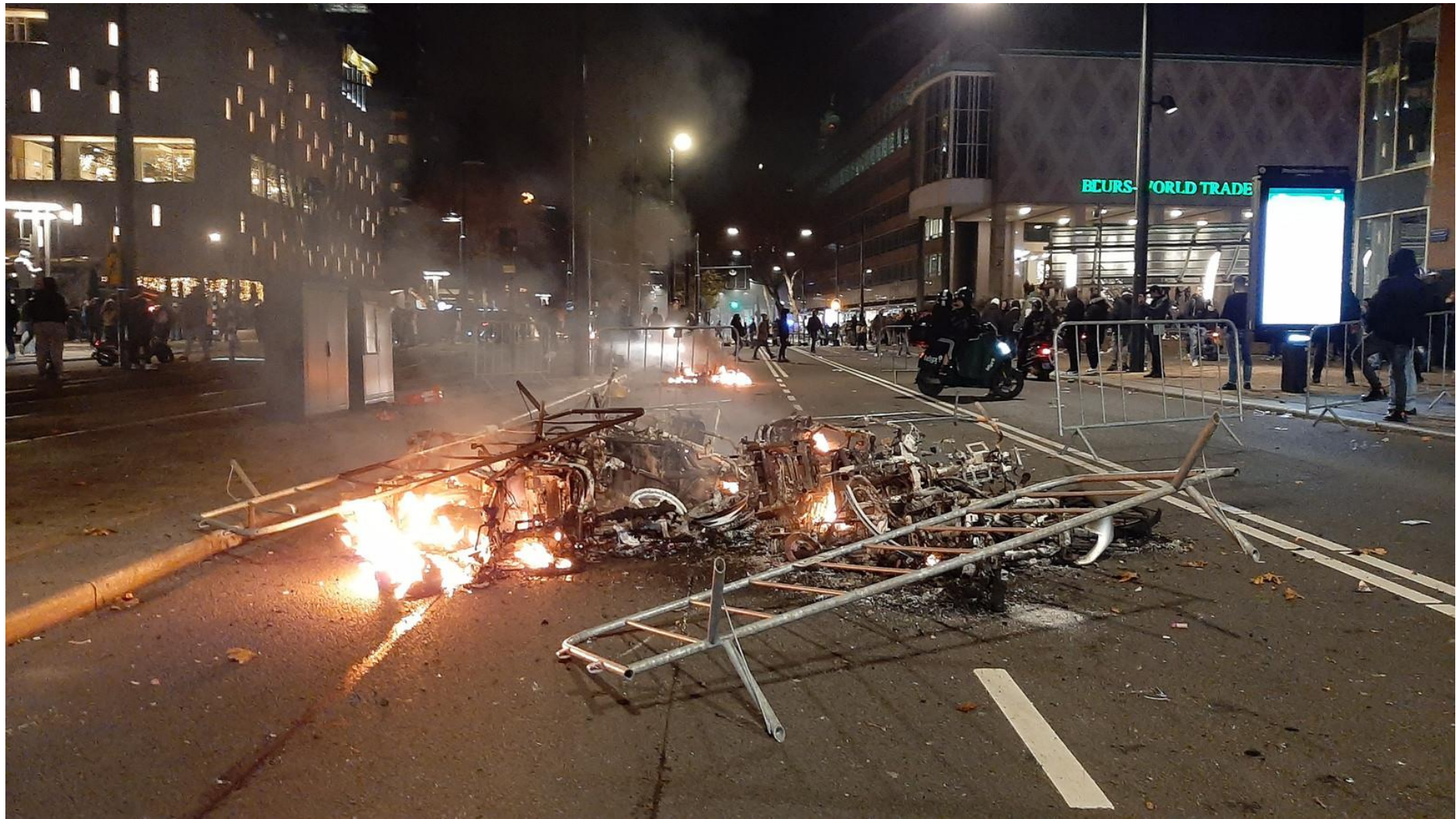
Anderen helpen

- Niet iedereen kan bij een overstroming op eigen kracht weggelaten. Help mensen in jouw omgeving.
- Help ook onderweg anderen, en zorg dat je zelf niet onderkoeld raakt.

Stroomuitval

- Niet-werkende klimaatinstallatie
- Geen verlichting
- Geen computer -> Back-ups!
- Geen alarm

The background is a solid dark grey. Overlaid on this is a light grey, hand-drawn style illustration. It features a profile of a human head at the bottom center, facing left. From the top of the head, several thick, curved lines with arrowheads at their ends swirl upwards and outwards in various directions, creating a sense of dynamic movement or thought. The word "Bewustwording" is centered in the middle of the image in a white, clean, sans-serif font.

Bewustwording

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

Workshop CHV

*Renate van Leijen
Specialist Veilig Erfgoed*

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

▲ De brandweer pompt water uit het museum. © Marnix Manschot Fotografie

Storm Ciarán in de regio Amersfoort: wateroverlast in museum, bomen en tuinmuur omgewaaid

Als gevolg van de storm en de regen is er donderdagavond wateroverlast ontstaan in het privémuseum National Gallery Color House aan de Heiligenbergerweg in Amersfoort.

Piet van Dijk 02-11-23, 22:07 Laatste update: 02-11-23, 22:17

LE

VAN 10:00 V

NET BIN

06:02 CBS
huizen in A

05:31 Bew
Amersfoor

05:00 Van
deze Utrac

05-11 Robi
op de foto

05-11 PREM
tijdens Me

BE

BETAAL

RIJK VAN NIJMEGEN

Museumpark likt wonden na brand: 'Dramatisch en pijnlijk'

Elmer van Hest

25 maart, 21:22 • 1 minuut leestijd

Het museum prijst de snelle inzet van de brandweer.
© Persbureau Heitink

HEILIG LANDSTICHTING - Museumpark Orientalis in Heilig Landstichting likt zaterdagavond de wonden na een grote brand in een loods. Onder meer een shuttlebusje voor mensen met een beperking ging

Enorme schade aan kostbare kunstcollectie na brand in Stedelijk Museum Zwolle

VIDEO Een brand in het Stedelijk Museum in Zwolle heeft afgelopen nacht vermoedelijk voor honderdduizenden euro's schade veroorzaakt. Meerdere kostbare kunstwerken zijn beschadigd.

Premium

Topstuk van Monet na mislukte kunstroof terug in het Zaans Museum: 'Het voelt weer compleet'

Rookontwikkeling in het Rijksmuseum

Redactie - 12/05/11, 11:03

Het Rijksmuseum

In het Rijksmuseum in Amsterdam was korte tijd vrees voor een brand. In een atelier was rookontwikkeling ontstaan, en medewerkers waarschuwden de brandweer.

Eenmaal ter plaatse hoefde deze niet in actie te komen. Het leek zich in eerste instantie erger aanzien dan het daadwerkelijk was.

Waterschade depot museum Kröller-Müller Otterlo na hoosbui

woensdag 03 augustus 2011 | 18:45 | Laatst bijgewerkt op: woensdag 03 augustus 2011 | 23:05

OTTERLO - De wolkbreuk van woensdagmiddag boven Otterlo en omgeving heeft voor wateroverlast gezorgd bij het depot van museum Kröller-Müller op het Nationaal Park de Hoge Veluwe. De brandweer

Tekstgrootte

Eeuwenoud zilver gestolen uit Kasteelmuseum Boxmeer

Publicatie: maandag 5 september 2011 - 15:02 | Auteur: Hans Janssen

BOXMEER - De buit van de zilverroof, afgelopen weekend in het Kasteelmuseum Boxmeer,

Het water spoot het museum in

kasteel wonen.

Brand in

Kunstwerken bedreigd bij wateroverlast in museum Kranenburgh in Bergen

Museum Haarlem: 'dierbare hebben ver

NOS Schilderijen gestolen uit museum Leerdam

'De twee lachende jongens, van wie één met een bontmuts en een bierkrui'

Lekkages in Drents Museum in Assen

DVHN | Gepubliceerd op 17 augustus 2012, 09:33 Laatst bijgewerkt op 17 augustus 2012, 09:53

ASSEN - Het Drents Museum in Assen wordt geplaagd door lekkages. Bij de hevige regenbuien vorige week opende nieuwbouw en de oudbouw.

Bezoeker Groninger Museum loopt enorme vaas omver

Groninger Museum donderdag ontruimd
GRONINGEN - De benedenzalen van het Groninger Museum donderdagmorgen ontruimd wegens de hoge waterstand. Dat meldde een woordvoerder van het museum.

rsmeur bij

aaarde
Ook
het

Toegevoegd: vrijdag 27 mei 2011, 17:47

In Leerdam zijn twee 17e-eeuwse Hollandse meesterstukken uit het museum het Hofje van Mevrouw van Aerden gestolen. Het gaat om twee werken die in 1988 ook al eens gestolen werden.

De dieven gingen ervandoor met het schilderij 'De twee lachende jongens, van wie één met een bontmuts en een bierkrui' van Pieter de Ruysdael.

UTRECHT

Gestolen monstrans weer in Utrecht

De monstrans die eind januari werd geroofd uit Museum Catharijneconvent in Utrecht, is daar vanaf dinsdag weer te zien.

Lichte schade bij inbraak museum Willet-Holthuysen

'Schilderij Sluijters verwoest bij brand'

24-02-12 17:40 uur

Bij de brand in een Duits museum woensdagavond is een schilderij van Jan Sluijters uit de collectie van het Groninger Museum in Laren verloren gegaan. Dat meldt de NOS.

In samenwerking met Omroep Fryslân

NOS Nieuws • Maandag 13 februari, 11:52 • Aangepast maandag 13 februari, 14:22

Elf stukken gestolen uit keramiekmuseum Leeuwarden, zeven gesneuveld

Inbraak bij museum De Oude Aarde in Giethoorn

maandag 27 februari 2012 | 14:36 | Laatst bijgewerkt op: maandag 27 februari 2012 | 14:38

In museum De Oude Aarde in Giethoorn is in de nacht van zondag op maandag ingebroken. Op dit moment wordt bekeken wat er ontbreekt.

Design

'NAM laat Rijksmonumenten met aardbevingsschade herstellen'

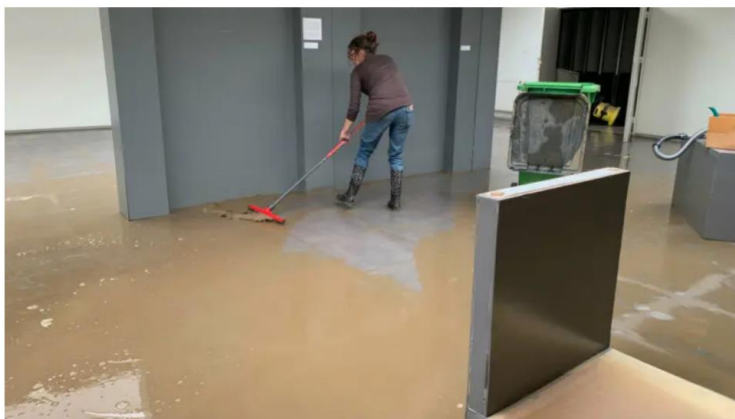
Beloning van 5000 euro voor terugbrengen zilver museumgoud

Ten minste zestien monumenten in Limburg zijn getroffen door de zware wateroverlast. Dat komt naar voren uit een eerste rondgang door het Huis voor de Kunsten Limburg.

Redactie

Maandag 19 juli 2021 om 17:54

Museum Valkenburg letterlijk onder water

In de nacht van woensdag 14 op donderdag 15 juli steeg het water van de Geul zodanig dat het gehele centrum van Valkenburg tot wel 1.80m onder water kwam te staan. Helaas kon ons museum ook niet ontsnappen aan het natuurgeweld en liep onder.

Welkom Nieuws Sport Rijnmond Pop-up Run Bureau Rijnmond

NIEUWS

Timmerhuis en Museum Rotterdam dicht wegens wateroverlast

18 juli 2017, 13:34 • 1 minuut leestijd

Het water spoot dinsdagochtend enkele meter de lucht in

In het centrum van Rotterdam is dinsdagochtend een lekkage ontstaan op het Haagseveer. Door de lekkage moesten het Museum Rotterdam en het Timmerhuis waar ambtenaren van de gemeente Rotterdam werken, ontruimd en gesloten worden.

Boijmans Van Beuningen verplaatst tentoonstelling in kelder door wateroverlast

Het noodweer van vandaag heeft ook Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam getroffen. De paniek was daar groot toen afgelopen nacht rioolwater de kelder in lekte waar de archeologische collectie ligt opgeslagen.

aanbod

WaldNet

Museum Muiderslot gesloten vanwege wateroverlast

© Mizzie Media

Internetredactie

Zondag 7 januari 2024 om 11:16

MUIDEN

Museum Muiderslot aan de Herengracht in Muiden is zondagochtend gesloten vanwege wateroverlast. In het kantoor van het museum staat

Kröller-Müller weer open na brand

Nieuws

Het Kröller-Müller Museum in Otterlo is vandaag weer open. Het moest gistermiddag op last van de brandweer de deuren sluiten. Dit vanwege een brand in het Nationale Park Hoge Veluwe, waarin het museum zich bevindt.

De brand begon zondagochtend en breidde zich door de harde wind snel uit. Het park en het museum moesten uiteindelijk worden ontruimd. Het museum besloot voor de zekerheid zijn kunstcollectie te verplaatsen naar een brandvrij depot. In het museum hangen onder meer schilderijen van Vincent van Gogh. Het Kröller-Müller Museum heeft de op één na grootste Van Gogh-collectie ter wereld.

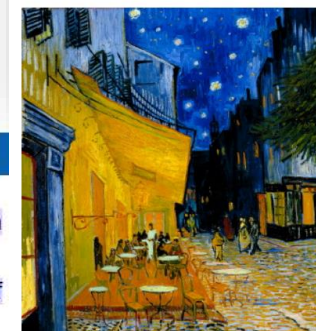

Foto: Dennis Oevering

Zware regenval treft Museum Dr8888

do 29 juni 2017, 11.40 uur

2 reacties

DRACHTEN - Museum Dr8888 is woensdag de dupe geworden van de zware regenval die door de provincie trok. In het museum is wateroverlast geconstateerd en de brandweer is op het moment zelf ter plaatse gekomen om water weg te pompen.

Hoe groot de schade is, is nog niet duidelijk. "De exacte omvang

Kastelen & tuinen

Kastelen in Limburg zwaar getroffen door wateroverlast

16 juli 2021

De watersnood in Zuid-Limburg treft ook kastelen, zoals Kasteel Hoensbroek, dat midden in het rampgebied ligt. Het kasteel is in elk geval tot maandag 19 juli gesloten voor bezoekers. Beelden op social media tonen aan dat het kasteel volledig door een watermassa wordt omgeven. Ook ander kastelen zijn getroffen, waaronder kasteel De Oude Kerk.

Risico's en dreigingen liggen op de loer > Veiligheidszorgbeleid

> **Risicobeheer**

- Risico-identificatie en-analyse, op o.a. 10 schadefactoren en grotere omgevingsrisico's

> **Planvorming Calamiteitenplan (Integraal Veiligheidsplan / Bedrijfsnoodplan)**

- Bedrijfshulpverleningsplan (BHV) (*mensen*)
- Collectiehulpverleningsplan (CHV) (*collectie*)
- Informatiehulpverleningsplan (IHV) (*data*)
- Beveiliging en bewakingsplan (*mens, gebouw en collectie*)
- Herstelplan (*nazorg, incl. incidentenregistratie*)

> **Crisisbeheer**

- Crisisplan: crisisorganisatie met crisisteam

> **OBE maatregelen en voorzieningen**

- Mix van organisatorische, bouwkundige, elektronisch/installatietechnische maatregelen

Veilig erfgoed op website RCE

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Home > Onderwerpen > Veilig erfgoed

Direct naar

- > Inloggen DICE
- > Brand
- > Binnenklimaat
- > Wateroverlast

- > Risicomanagement
- > De 10 schadefactoren
- > Veiligheidszorg
- > Preventieve conservering

- > Voorbereid zijn op calamiteit of crisis
- > Veiligheidsregio's en erfgoed
- > Incidentenregistratie DICE
- > RCE Incidententeam

- > Symposia brand en water
- > Nieuws
- > Agenda
- > Publicaties
- > Kaart overstroming en cultureel erfgoed

We willen van ons erfgoed genieten, het beleven en gebruiken.
Tegelijkertijd willen we het ook doorgeven aan volgende generaties en
beschermen tegen incidenten, calamiteiten, verval en onnodige
veroudering. Veiligheidszorg, preventieve conservering en
risicomanagement helpen om veilig en verantwoord met erfgoed om te
gaan.

www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/veilig-erfgoed

Informatie op RCE website

- › Calamiteitenwijzer
- › Handreiking Crisisorganisatie in collectiebeherende instellingen
- › Brochure Brandweer en cultureel erfgoed
- › Brochure Brandpreventie voor historische boerderijen
- › Brochure Barrièremodel Diefstal uit collectiebeherende instellingen
- › Handreiking brandblusmiddelen voor erfgoed
- › Brandschadewiel en Waterschadewiel
- › Handreiking Diefstal bronzen buitenbeelden
- › Handreiking Diefstal in archieven
- › Publicatie Risicomanagement voor collecties
- › Waterposter, Brandposter, Crisisposter
- › Template Collectiehulpverlening (CHV-plan)
- › Diverse symposia/studiedagen over brand, water, diefstal, activisme

CHV en Museumregister: Museumnorm 2020, #6

#	Normtekst	Wijze van aantonen	Toelichting	Meer informatie/ondersteuning
6	Veiligheidszorg Het museum hanteert een veiligheidszorgbeleid dat is gebaseerd op een actuele risicoanalyse m.b.t. de veiligheid van personen, collecties en andere organisatiekritische zaken.	Toelichting op werkwijze.	Het museum beschikt ten minste over instructies en procedures m.b.t het handelen in geval van nood (BHV/CHV), waaronder een ontruimingsplan. Het museum hanteert een planning voor training en oefening en registreert (bijna) incidenten. Voorts zorgt het museum voor passende middelen en voorzieningen voor zowel BHV als CHV.	Handleiding voor het maken van een calamiteitenplan voor collectie-beherende instellingen: https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/publicaties/2003/01/01/handleiding-voor-het-maken-van-een-calamiteitenplan-voor-collectiebeherende-instellingen Informatie over veiligheidszorg in museale instellingen: www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/veilig-erfgoed https://museumconsulenten.nl/bedrijfsvoering/risicomanagement-en-veiligheidszorg/ Database Incidentenregistratie Cultureel Erfgoed (DICE): https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/veilig-erfgoed/dice

Even inventariseren (zonder oordeel!!)

- › Wie heeft een actueel **CHV-plan**?
- › Wie heeft een **CHV-plan** in concept?
- › Wie gaat een begin maken met het **CHV-plan**?

Scenario '**Help, lekkage!**'

Water in het museumdepot én op zaal

- › Donderdagmiddag 13.00u
- › Regen en harde wind
- › Veel bezoek in museum
- › Lekkage in depot
- › Lekkage op zaal

Wie doet wat wanneer in uw organisatie?

Collectiehulpverlening (CHV)

- CHV = EHBO voor collecties
- Voorkomen/beperken van schade

Wat is nodig?

- › Draagvlak
- › Motivatie
- › Budget

Hoe te realiseren?

'Infrastructuur' CHV hangt af van de grootte van de organisatie

- › Team samenstellen
- › Plan schrijven
- › Implementatie

Samenstelling CHV-team

- › Beheer en behoud
- › BHV'ers
- › Beveiliging
- › CHV-coördinator

Taken CHV-team

- › Beredderen van objecten
- › Nadenken over scenario's
- › Meedenken over maatregelen
- › Trainen en oefenen
- › Opstellen van o.a.:
 - Lijst CHV-noodmaterialen
 - Evacuatielijst
 - Procedure evacuatie objecten
 - Instructies schade beperken

CHV oefenen

- › Scenario's
- › Instructies uit het plan
- › Table top of met (dummy) collectie
- › Training/workshop bij gespecialiseerd bedrijf
- › Ook niet CHV-collega's betrekken

Belangrijkste 'taak' van CHV-team

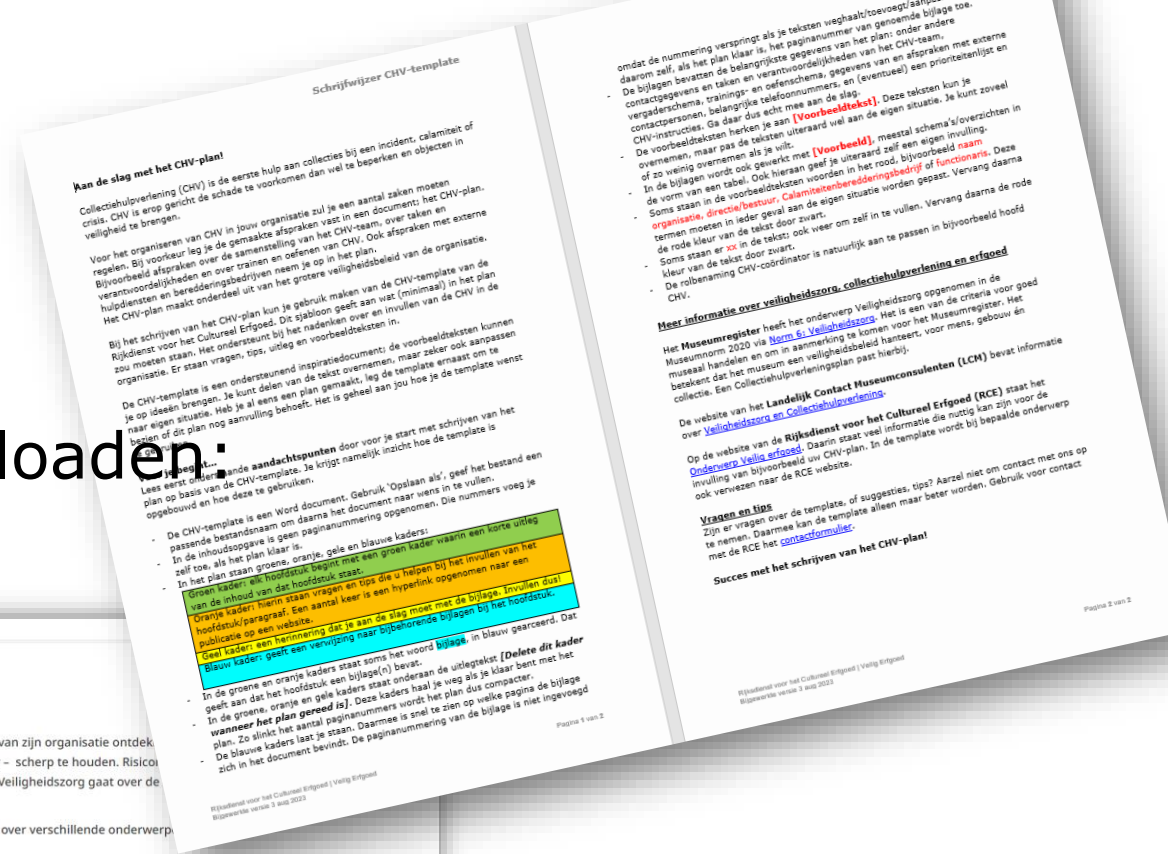
- › Weten waar de eigen kennis ophoudt en wanneer inschakelen van externe hulp noodzakelijk is.

CHV Template: een hulpmiddel

Is op de website van het LCM te downloaden:

www.museumconsulenten.nl

<https://www.museumconsulenten.nl/bedrijfsvoering/risicomanagement-en-veiligheidszorg/>

Bedrijfsvoering

- Stijgende energieprijzen
- Museumregister
- Wet- en regelgeving
- Goed besturen
- Ethische code
- Missie, visie en beleid
- Beheersovereenkomsten
- Kwaliteitszorg
- Samenwerken
- Oprichten van een museum
- Sluiten van een museum
- Risicomanagement en veiligheidszorg

Risicomanagement en Veiligheidszorg

Goede voorbereiding is het halve werk

Wie nadentk over de mogelijke risico's die hij loopt, zal onverwachte kanten van zijn organisatie ontdek. Het in kaart brengen van de risico's, een manier zijn om jezelf – en je bestuur – scherp te houden. Risico gaat over het strategisch nadenken en in kaart brengen van de organisatie. Veiligheidszorg gaat over de acties die je onderneemt om veilig te werken, ook al het mis gaat.

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed heeft verschillende posters ontwikkeld over verschillende onderwerpen.

[Crisisbewust worden-zijn-doen in 5 stappen](#)

Downloads en literatuurtips

Voorbereid bij calamiteiten en crisis

Een uitslaande brand in het archief. Langdurige stroomuitval, een aanslag in de ontvangsthal, zijn scenario's waar je liever niet aan denkt. Breng de risico's in kaart en tref voorzieningen om bij calamiteiten in actie te komen. Maar wie neemt het voortouw en hoe ga je te werk?

[RCE-handreiking-crisisorganisatie-in-collectiebeherende-instellingen](#)
Rijksdienst Cultureel Erfgoed, 2016.

[Collectie Hulpverleningsplan: open het template van het Collectie Hulpverleningsplan](#)
Rijksdienst Cultureel Erfgoed, 2023

4. Afspraken met externen

Korte uitleg inhoud hoofdstuk 4

In dit hoofdstuk beschrijf je de afspraken die zijn gemaakt met externe personen/bedrijven die hulp kunnen verlenen tijdens en/of na een calamiteit. Beschrijf zo precies mogelijk wat deze hulp inhoudt en wat je daarvoor in overleg met het bedrijf of de persoon hebt geregeld. Denk hierbij aan het moment waarop je kunt rekenen op hun hulp, over de bereikbaarheid en beschikbaarheid van die persoon/het bedrijf, kosten/uurtarief, wel of geen abonnement, en het geschikte vervoersmiddel voor de objecten. Het is ook in ieders belang vast te leggen tot waar de verantwoordelijkheden van deze externen reikt. In de [bijlage \(5\)](#) neem je een lijst op met contactgegevens van externen met daarbij kort bondig geformuleerd de afspraak die met hen is gemaakt.

[Delete dit kader wanneer het plan gereed is]

Vragen en tips

Het is aan jou en de organisatie zelf hoe ver je gaat met het maken van afspraken met de externen. Sommige bedrijven bieden abonnementen aan voor hulp bij het beredderen van objecten. Dergelijk bedrijven komen meestal in het vizier als het gaat om een grote calamiteit: een flinke waterschade met veel natte objecten, of een brand waarbij objecten roetschade hebben. Het kan dan zijn dat de expertise en ondersteuning van het CHV-team tekort schiet. Er kan ook ingezet worden op alleen een afspraak met een restauratieatelier in de buurt. Veel is afhankelijk van hoe groot het CHV-team is en welke expertise daarbinnen en in de hele organisatie aanwezig is. Een tip is om afspraken middels een overeenkomst vast te leggen en jaarlijks door te nemen.

Naast deze zogenaamde beredderingsbedrijven is het ook belangrijk dat je contact hebt en onderhoudt met de brandweer en politie. Tips over kennismaken en relatie onderhouden met deze hulpdiensten staat op de [Poster Crisisbewust worden-doen-zijn](#).

[Delete dit kader wanneer het plan gereed is]

[Voorbeeldtekst] De CHV-coördinator heeft met mandaat van de **directie/bestuur** afspraken gemaakt met onderstaande externe partijen en lokale hulpdiensten. Deze afspraken zijn bekend bij het hele team en zijn ook gecommuniceerd met de BHV-organisatie en de beveiligers.

In bijlage 5 staan de contactgegevens van de externe partijen met daarbij de afspraak die met hen is gemaakt.

Onze organisatie heeft afspraken gemaakt met de volgende partijen:

- De **Calamiteitendienst/beredderingsbedrijf/xx**: inschakelen wanneer een groot aantal objecten nat of beroet zijn. Er is een abonnement afgesloten dat jaarlijks wordt verlengd in overleg met de CHV-coördinator. **xx** is 24/7 bereikbaar en biedt professionele hulp ter voorkoming van (vervolg)schade.
- **Restauratieatelier xx**: inschakelen bij schade aan werken op papier en schilderijen op doek. Het Restauratieatelier wordt opgeroepen nadat het CHV-team een inventarisatierapport heeft opgemaakt van de schade.

- **Transportbedrijf xx**: inschakelen bij een externe evacuatie: vervoer naar externe opslag. Dit bedrijf levert verpakkingsmateriaal, maar verpakken de objecten niet. Dit doet het CHV-team. Het transportbedrijf laadt, op aanwijzing van het team, de objecten in hun transportvoertuig en laadt de objecten op de externe locatie uit.
- **Opslagbedrijf xx**: voor objecten in nood die naar een veilige plek moeten, is opslag geregeld met opslagbedrijf **xx**. Het gaat om **xx** m2 opslag. Het CHV-team is verantwoordelijk voor het veilig plaatsen van objecten in deze externe ruimte(n). In overleg met dit bedrijf kunnen hun medewerkers hulp bieden bij de evacuatie van de objecten. Deze opslag heeft een duur van maximaal **xx** weken in verband met de condities van de ruimte.
- **Collega-instelling(en) xx**: heeft ruimte beschikbaar in hun gebouw. In geval van een externe evacuatie kan daarvan gebruik worden gemaakt. Ook kan beroep worden gedaan op de medewerkers van de instelling voor extra hulp, mits zij op dat moment beschikbaar zijn. Deze instelling heeft een waterpomp beschikbaar.
- **Lokale brandweerkazerne xx**: de brandweer is op de hoogte gebracht van de situatie in het gebouw en is bekend met de collectie. Er zijn plattegronden afgegeven met relevante informatie voor de brandweer. Er worden geen gegevens over objecten gedeeld met de brandweer. Eén keer per jaar zorgt het CHV-team voor een overleg op locatie met de brandweer. Dat kan ook gaan om een oefening.
- **Politie/Wijkagent xx**: de **politie/wijkagent naam xx** kent ons **naam organisatie**. De situatie in het gebouw is bekend als ook de aanwezigheid van collectie. Bij elke nieuwe tentoonstelling wordt de **xx** op de hoogte gebracht. Er worden geen gegevens over objecten gedeeld met de **xx**.
- **Particuliere Alarmcentrale**: met het beveiligingsbedrijf **xx** is de afspraak gemaakt dat zij, na een alarmering van het inbraakdetectiesysteem, deze melding verifieert, bij ontraad contact legt met de politie en met **de CHV-coördinator/ bestuur**

Landschap
+ Erfgoed
Utrecht

*Erfgoed in het vizier:
erfgoedveld en
hulpdiensten werken
samen*

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Veiligheidsregio
Utrecht

POLITIE